

Bestuurs- verslag 2024

URLAND

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Tekenpagina	3
Activiteiten	5
URLAND doet #7–Reboot	5
URLAND doet #8–De Empty Space	5
The Last Chapters	6
Bedtime Stories–tour Verenigde Staten	7
Reboot–Parade	7
Solitude tracks–QiQi van Bohemen	7
TRack: Sample, Scratch & Rewind–De Empty Space	9
Formerly Known As	9
Organisatie	11
Bestuur	11
Prestaties productie en presentatie 2024	12
Prestaties en reflectie publieksbereik 2024	13
Financiën – toelichting exploitatierekening balans en risicoanalyse	17
Eigen inkomsten	17
Overige inkomsten	17
Indirecte inkomsten	18
Beheerslasten	18
Activiteitenlasten	20
Eigen vermogen, reserves en risicomanagement	20
Bijlage 1: voorstellingen verslagjaar 2024	22
Bijlage 2: overige activiteiten verslagjaar 2024 nagesprekken en masterclasses (educatie)	24
Bijlage 3:Verantwoording codes cultuursector verslagjaar 2024	25
Bijlage 4: Geselecteerde publicaties	26
Bijlage 5: Geselecteerde promotie uitingen	28

Inleiding

Wij zijn URLAND, een innovatief performance collectief, werkzaam en woonachtig in Rotterdam. De artistieke kern van URLAND bestaat uit Thomas Dudkiewicz, Marijn Alexander de Jong en Jimi Zoet. Onze doelstelling is het fungeren als een multidisciplinaire art performance fabriek voor professionele en (inter)nationale theaterproducties ten behoeve van een breed publiek.

Dit jaarverslag biedt ons de gelegenheid onze ervaringen in 2024 en onze reflectie hierop te delen. Wij spreken onze waardering uit voor eenieder die het ons afgelopen jaar mede mogelijk heeft gemaakt om onze plannen en ideeën te verwezenlijken, in het bijzonder ons publiek, onze partners binnen en buiten de sector en bovenal alle mensen met wie we als URLAND in 2024 voor het eerst of opnieuw hebben mogen samenwerken.

2024 was een jaar van grote veranderingen, bewegingen en nieuwe fundamenten. Het was het jaar waarin ons de structurele subsidie voor 2025–2028 werd toegekend door zowel het Fonds Podiumkunsten als de Gemeente Rotterdam. We zijn dankbaar voor het vertrouwen in onze artistieke koers en voelen de verantwoordelijkheid die met die steun gepaard gaat. Tegelijkertijd leven we mee met de vele gezelschappen en collega's die deze periode niet gehonoreerd zijn. De culturele sector staat onder druk, en solidariteit en samenwerking blijven voor ons kernwaarden.

2024 was ook het jaar waarin we definitief op eigen benen zijn gaan staan. We namen afscheid van Theater Rotterdam als thuisbasis en vonden onze eigen plek op Zuid: URLAND.Space. Een werk-, speel- en denkruimte die we in eigen beheer ontwikkelen. Hier zetten we ons credo **Live Art in Digital Times** kracht bij. Een plek waar technologie en podiumkunst elkaar uitdagen, botsen en samensmelten — precies zoals wij dat graag zien.

Daarnaast betekende dit jaar ook een interne herijking van ons collectief. We kijken met veel plezier terug op 2024: een jaar waarin we experimenteerden met AI, samenwerkten met jonge makers, terugkeerden naar de Parade, tourden door de VS, en nieuwe publieken bereikten — fysiek, digitaal en alles daartussenin. We zijn trots op wat we doen en maken, en zijn vastberaden om dat de komende vier jaar met volle overtuiging te blijven doen. Vanuit onze eigen plek. Op eigen benen. Samen met jullie.

Welkom in het jaarverslag van URLAND 2024.

“Let’s do this! Not just for us, but for what theatre can be!”

AI generated quote from Formerly Known As

Foto: Cedric Veldhuis

Tekenpagina

Namens URLAND en het bestuur van Stichting URLAND, 24 maart 2025,

Silvie Dees
voorzitter Stichting Urland

Hedda Machteld van Straten
secretaris Stichting Urland

Marijn Alexander de Jong
artistiek directeur URLAND

Thomas Dudkiewicz
artistieke leiding URLAND

Swati Sen Gupta
penningmeester Stichting Urland

Sabine Maertens
algemeen bestuurslid Stichting Urland

Martha van Meegen
zakelijk directeur URLAND

Jimi Zoet
artistieke leiding URLAND

URLAND doet #7 - Reboot, Foto: Salih Kilic

URLAND doet #8 - De Empty Space, Foto: David Hup

Activiteiten

URLAND doet #7-Reboot

Nieuwe coproductie Theater Rotterdam | 3 voorstellingen in Rotterdam TR8 | januari 2024

Met Reboot openden we het jaar met veel kabaal (op koptelefoons). Thomas en Tomas Loos ontwikkelden een lecture performance over storytelling die volledig uit de hand liep. Deze voorstelling vormde een intieme prelude op *The Last Chapters*, waarin we experimenteerden met het geluidssysteem uit die voorstelling.

Inhoudelijk stelden we het opnieuw beginnen centraal. We lazen Hannah Arendt's reflecties op nataliteit. Om eens niet vanuit de dood te beginnen zoals we in *De Eindtijd Revue* (2023) volop hebben gedaan, maar om de wedergeboorte eens uit te diepen. Het resultaat was een hybride vorm tussen spreekbeurt en een poëtische coming-of-age, waarin het hoofdpersonage Lilly reflecteerde op perspectieven, dromen en het doorbreken van conventies.

Het was voor het eerst dat Tomas zichtbaar op het podium zat naast Thomas, wat zorgde voor een bijzondere dynamiek en extra transparantie in de performance. Het ontstond voor de ogen van de toeschouwer die ondanks deze onthulling alsnog in vervoering raakte. Reboot werd met veel enthousiasme ontvangen en vond zijn weg naar festivals als de Parade, Explore the North en het Schelp festival. Hiermee zetten we een overtuigende stap in onze verdere verkenning van sound-based storytelling, die de toon zette voor een inspirerend en succesvol speeljaar.

“Reboot ontvouwt zich als een heel intelligent opgetuigd theatraal labrynt...”

Sander Janssens, Theaterkrant

URLAND doet #8-De Empty Space

Nieuwe coproductie Theater Rotterdam | 4 voorstellingen in Rotterdam TR8, 2 voorstellingen Frascati, Amsterdam | februari 2024

De Empty Space vormde het vooronderzoek van *Formerly Known As*, waarin we op innovatieve wijze experimenteerden met kunstmatige intelligentie als tekstschrijver. We zetten het Large Language Model ChatGPT in om een toneeltekst te ontwikkelen voor drie acteurs: Marijn, Jimi en Thomas, met als uitgangspunt een voorstelling waarin mens en AI samenwerken. Deze meta-aanpak leverde verrassende, zelfreferentiële scènes op en bood veel ruimte om ideeën uit te testen en verder aan te scherpen. Dankzij een continue dialoog met de AI konden we flexibel inspelen op de ontwikkeling van het concept. Hiermee legden we de basis voor *Formerly Known As*, een experimentele performance waarin we met succes de dynamiek tussen mens en machine onderzochten.

Naast onze speelreeks in Theater Rotterdam speelden we deze ‘URLAND DOET’ dit jaar ook in Frascati, Amsterdam. Zo kregen onze onderzoeksgerichte maakprocessen een plek in een andere context, en deelden we ons werk met publiek buiten onze vertrouwde Rotterdamse omgeving.

The Last Chapters

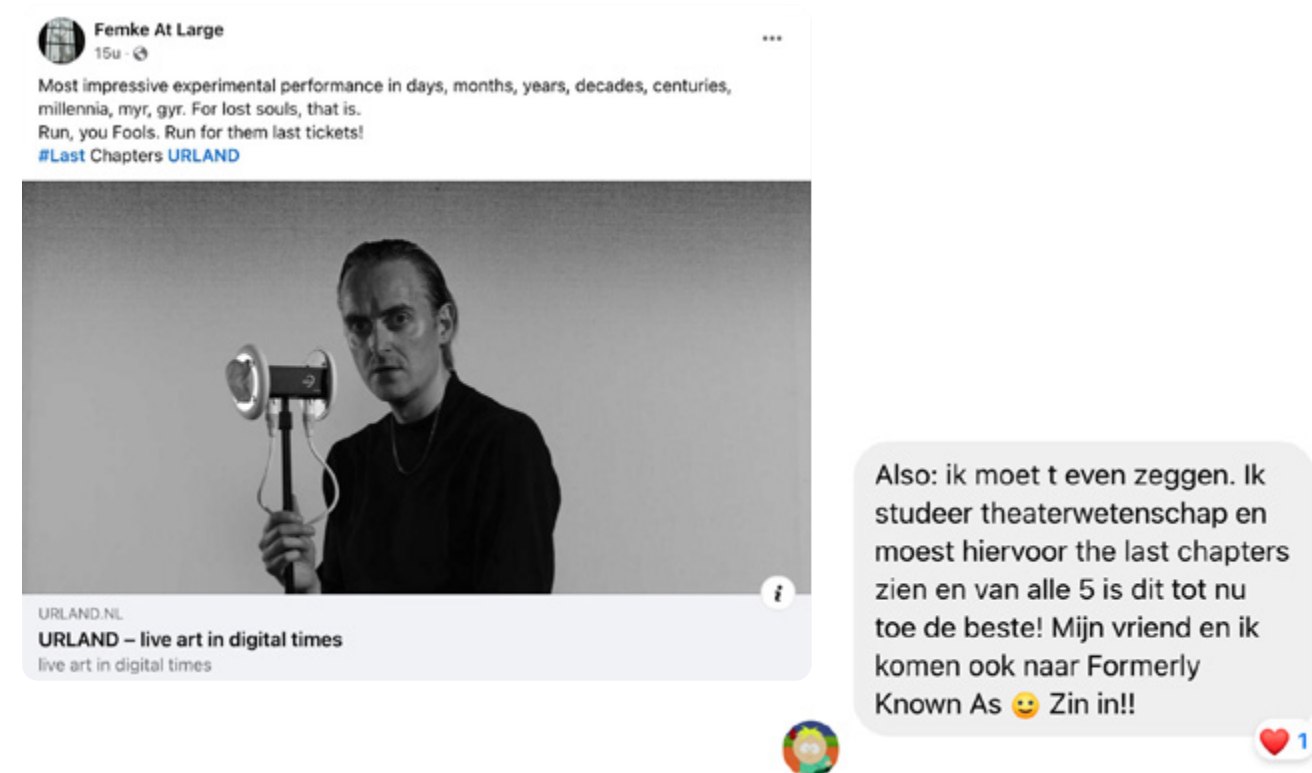
Nieuwe coproductie Theater Rotterdam | Premiere 24 februari Theater Rotterdam | 15 voorstellingen inclusief reprise

Op 24 februari ging *The Last Chapters* in première – een immersief hoorspel-epos van Thomas, waarin performance, geluidstechniek en verhalende gelaagdheid samenkomen.

Na een eerdere repetitieperiode kon in een korte, gerichte montageweek samen met regisseur Thibaud Delpeut worden voortgebouwd op de inzichten uit eerdere try-outs. Het lichtontwerp van Hendrik Walther werd performatiever ingezet en de opening werd herzien, met een nadruk op URLAND’s kenmerkende transparantie: het zichtbaar maken van de constructie, om je er toch in mee te laten slepen.

De voorstelling draait rond een acteur in coma (gespeeld door Thomas), die door een storyteller wordt begeleid richting bewustzijn via mythische en persoonlijke verhalen. De inhoud weeft Jungiaanse psychoanalyse, oosterse filosofieën en epische verteltradities samen tot een diep gelaagd narratief. Het publiek draagt koptelefoons voor een maximale immersie. Via een binaurale microfoon beleef je het verhaal vanuit het perspectief van de protagonist – alsof je zelf op het grensvlak van leven en bewustzijn balanceert.

De live aanwezigheid van Tomas Loos bood ruimte voor directe interactie, versterkt door het werk in Reboot, waar het performatieve ambacht ook fysiek zichtbaar werd.

De tour bevestigde de kracht van de voorstelling: er ontstond direct de wens om vaker te spelen. In de herneming na de zomer keerden we terug naar eerdere speelplekken én betraden we nieuw terrein, zoals Bergen op Zoom – nu een vaste partner binnen het kunstenplan – en Groningen, dat we na lange tijd weer aandeden.

Bedtime Stories-tour Verenigde Staten

Reprise productie | 13 voorstellingen in Texas, Arizona en Californië | april 2024

De (tweede) tournee van *Bedtime Stories* door de Verenigde Staten was een waardevolle ervaring, met bijzondere hoogtepunten en belangrijke inzichten. De voorbereidingen verliepen soepel, waaronder een efficiënte visumaanvraag. Een inspirerend moment was ons bezoek aan het Fusebox Festival in Austin, waar lokale voorstellingen nieuwe ideeën opleverden.

De voorstelling in het planetarium in Tucson vormde het absolute hoogtepunt, dankzij indrukwekkende visuele effecten zoals de bewegende sterrenhemel die de beleving van het publiek versterkte. De professionele samenwerking met Chad Herzog en zijn team leidde zelfs tot gesprekken over een mogelijke toekomstige residency gericht op planetaria.

Ook de voorstelling in Davis was een succes: ondanks de grote zaal creëerden we, dankzij een betrokken technisch team en enthousiast publiek, een warme, intieme sfeer. Het belang van directe interactie met bezoekers na afloop werd tijdens deze tournee duidelijk bevestigd. Korte, persoonlijke gesprekken leverden waardevolle reacties op, wat aanleiding geeft om standaard ontmoetingen na afloop te organiseren. Zowel ons agentschap OPUS 3 als artistic director van Arizona Arts Live, Chad Herzog, reisden af naar Nederland om *Formerly Known As* te zien. We zijn van plan de samenwerking en onderlinge banden met Arizona Arts Live te versterken.

Reboot-Parade

Nieuwe coproductie Theater Rotterdam | 3 voorstellingen per avond in Rotterdam en Den Haag | zomer 2024

Na dertien jaar keerden we terug naar de Parade – en hoe! *Reboot* paste zich door haar koptelefoongebruik en transparante speelstijl moeiteloos aan aan de unieke setting van het festival. De intensieve speelreeks gaf ons de mogelijkheid de voorstelling telkens verder te verfijnen.

Solitude tracks-QiQi van Bohemen

Nieuwe coproductie Over Het IJ festival | 4 voorstellingen tijdens UNBOXED-tour #1 | juli 2024

In samenwerking met jonge maker QiQi van Bohemen ontwikkelden we *Solitude Tracks*, een intieme performance over eenzaamheid en herkenning in alledaagse geluiden. URLAND ondersteunde QiQi zowel inhoudelijk als zakelijk. Het project paste perfect binnen onze missie om nieuw talent een podium te geven. Het wegvallen van Over het

Scene foto Formerly Known As, Foto's: Julian Maiwald

Publieksreacties Formerly Known As

IJ Festival maakt deze inzet des te belangrijker voor de toekomst.

TRack: Sample, Scratch & Rewind-De Empty Space

In september 2024 nam URLAND deel aan *TRack: Sample, Scratch & Rewind*, een initiatief van Theater Rotterdam dat experimentele podium vormen en nieuwe publieksbenaderingen onderzoekt. Tijdens de seizoenopening presenteerden we een ingekorte versie van *De Empty Space* als onderdeel van een theatrale route door het gebouw. De voorstelling experimenteerde met het gebruik van koptelefoons om een intense, individuele luisterervaring te creëren. Hoewel dit technisch goed werkte, merkten we dat de combinatie van audio-isolatie en nasynchronisatie de afstand tot het publiek vergrootte. Deze inzichten leidden ertoe dat we voor *Formerly Known As* kozen voor een meer gedeelde luisterervaring via speakers.

Marijn de Jong, onze 'Bildermacher', ontwierp niet alleen de scenografie van *De Empty Space*, maar ook die van de gehele theatrale route van Theater Rotterdam – in nauwe samenwerking met choreograaf Dalton Jansen en sounddesigner Tomas Loos. De artistieke kruisbestuiving leverde waardevolle input voor onze eigen praktijk en bevestigde het belang van interdisciplinaire samenwerking in ons maakproces.

Formerly Known As

Nieuwe coproductie Theater Rotterdam | Premiere 8 november 2024 | Dernière 1 februari 2025

Met *Formerly Known As* zette URLAND in 2024 een radicale stap in de verkenning van kunst, technologie en menselijkheid. In deze productie onderzochten we wat er gebeurt als de mens – en meer specifiek: de acteur, de schrijver en de regisseur – zijn positie deelt met een niet-menselijk creatief systeem. Het werken met ChatGPT als tekstschrijver en met gesynthetiseerde stemmen als performatieve elementen, dwong ons tot een fundamentele reflectie op onze artistieke praktijk. Niet als stijlmiddel of experiment omwille van het experiment, maar als inhoudelijk uitgangspunt.

De voorstelling stelde vragen die ons als makers bezighouden: Wie of wat creëert betekenis in een wereld waarin technologie meedenkt, meevoelt of zelfs mee componeert? Is autonomie van de kunstenaar nog wel vanzelfsprekend, of verschuift het auteurschap naar een gedeeld domein tussen mens en machine? En hoe geef je theatrale vorm aan een toekomst die al in het heden aanwezig is?

De keuze om het publiek te confronteren met een Blade Runner-achtige esthetiek, gecombineerd met hyperpersoonlijke voice clones en meta-theatrale dialogen, creëerde een ervaring die zowel verwarrend als ontroerend was. Het werd een voorstelling waarin je als toeschouwer niet wist of je naar een repetitie, een voorstelling, een simulatie of een reflectie zat te kijken – en precies daar vonden we onze artistieke kern.

Formerly Known As heeft niet alleen geleid tot een artistiek gelaagde productie, maar ook tot een verdiepte manier van samenwerken binnen ons collectief. De continue dialoog met de AI, het schrijven-als-gesprek, bracht nieuwe dynamieken in onze maakprocessen.

Tegelijkertijd rees de vraag of de transparantie waar URLAND om bekend staat – het laten zien hoe iets gemaakt wordt – nog werkt als je zelf niet meer weet wie er precies maakt.

De reacties van publiek, collega-makers en pers waren overweldigend positief. De voorstelling bleek in staat een breed publiek te raken met vragen over controle en overgave, identiteit en imitatie, en over de toekomst van de kunst in tijden van digitalisering.

We kijken met trots terug op dit project. Het heeft ons artistiek vocabulaire verrijkt en onze positie als makers in een digitale tijd verdiept. En belangrijker nog: *Formerly Known As* heeft aangetoond dat het publiek op zoek naar werk is dat niet alleen meeslepend en urgent is, maar ook onderzoekend en grenzeloos.

Overige producties 2024

De online producties Mu’ mu’ mu’, The Plague en Bedtime Stories bereikten in 2024 samen **2.565** nieuwe luisteraars en kijkers via Vimeo, Spotify en Soundcloud. Daarmee blijft onze digitale aanwezigheid een belangrijk aanvullend platform naast de livevoorstellingen.

Overige activiteiten in 2024: educatie (workshop/masterclass), inleidingen en nagesprek

In 2024 verzorgde URLAND diverse masterclasses, inleidingen en nagesprekken. Een volledig overzicht is te vinden in Bijlage 2 op [pagina 24](#). We blijven investeren in kennisdeling en het opbouwen van betekenisvolle relaties met publiek en vakgenoten.

Repetities Formerly Known As, Foto: Zazie Stevens

Organisatie

2024 was het jaar dat het kunstenplan van de meerjaren subsidies bij zowel Fonds Podiumkunsten als de Gemeente Rotterdam positief werden beoordeeld voor URLAND. Een van de nieuwe stappen die we in aanloop naar het nieuwe kunstenplan hebben gezet, is het intrekken van een eigen locatie, aan de Putselaan 174.

URLAND.Space, onze nieuwe locatie is zowel ons kantoor als een theaterstudio. Hier gaan we eigen werk produceren en tevens de ruimte en faciliteiten aanbieden aan andere makers als werkruimte. Middels verhuur aan derden eigen inkomsten genereren die ons helpen onze voorstellingen te verwezenlijken. Met deze verhuizing hebben we afscheid genomen van Theater Rotterdam per januari 2025 als vaste coproductie partner. Theater Rotterdam blijft onze vaste speelplek in Rotterdam en zal in de toekomst ruimte gaan huren bij URLAND.Space.

In 2024 hebben we afscheid genomen van onze vaste marketing kracht: Esra Merkel en heeft Pien Visser het na een warme overdracht van haar overgenomen.

In verband met de aanvraag voor de meerjaren cultuursubsidies 2025-2028 is het directiereglement van Stichting Umland herzien en geactualiseerd. Er is een externe vertrouwenspersoon, mr Margriet Maris. Zij heeft een extern jaarbericht opgesteld en gedeeld met onze organisatie. De organisatie hanteert en implementeert de Fair Practice Code en de Code Diversiteit en Inclusie.

Bestuur

Het bestuur is in 2024 stabiel gebleven, de stichting is voornemens een bestuurslid met profiel artistiek/inhoudelijk te laten toetreden in 2025.

Naam	Functie	Datum van aantreden	Uiterste datum aftreden	Nevenfuncties
Silvie Dees	Voorzitter	7/1/2022	7/1/2030	Directeur-bestuurder Theaterproductiehuis Zeelandia nevenfuncties: adviseur ontwikkelinstellingen Raad voor Cultuur, algemeen bestuurslid bij Vlaams-Nederlands Huis deBuren
Swati Sen Gupta	Penningmeester	7/17/2022	7/17/2030	Interim beleidsadviseur cultuur nevenfuncties: lid bestuur Magnezy Dance Productions en penningmeester bestuur Julidans
Hedda van Straten	Secretaris	7/17/2022	7/17/2030	Voormalig directeur Gieskes Strijbis Fonds, Talent trainer 4Life
Sabine Maertens	Algemeen lid	11/3/2023	11/3/2031	Eigenaar Buro Blikopener-freelance projectleider, kwartiermaker, programmamaker nevenfuncties: lid Stadsjury Citylabo10, bestuurslid Artvark saxophone quartet, lid raad van toezicht Imagine filmfestival, bestuurslid O.T.Theater & Opera O.T., lid van de Hogeschool Rotterdam Kunstcommissie

Bestuur vergadert regulier 4 keer per jaar. In verband met het nieuwe Kunstenplan hebben er naast deze reguliere vergaderingen meerdere overleggen plaatsgevonden om verder de planvorming van het nieuwe beleidsplan samen met de directie en het collectief vorm te geven. Het proces verliep goed met als resultaat een inspirerend beleidsplan waar we met elkaar trots op zijn.

Het bestuur hanteert de Governance Code Cultuur en onderschrijft de Code Diversiteit en Inclusie en de Fair Practice Code. In bijlage 3 op [pagina 25](#) vindt u een beknopt overzicht van de doelstellingen, de ontwikkeling en de stand van zaken met betrekking tot de toepassing van deze codes. Het bestuur blijft transparant over mogelijke belangenverstrengeling en neemt indien gewenst maatregelen.

Op 13 maart 2025 hebben de zakelijk directeur en penningmeester de concept jaarrekening besproken en op maandag 24 maart 2025 heeft het bestuur de Jaarstukken 2024 (activiteitenverslag, bestuursverslag en jaarrekening) besproken en vastgesteld. Op grond van de gepresenteerde informatie en toelichtingen van het collectief en zakelijke directie, heeft het bestuur het jaarverslag goedgekeurd.

Prestaties productie en presentatie 2024

De doelen voor 2024 met betrekking tot het totaal aantal (co-)producties en de doelen voor het aantal voorstellingen en presentaties zijn voor zowel Fonds Podiumkunsten als Gemeente Rotterdam dit jaar ruimschoots behaald.

URLAND presenteerde tweeënzeventig voorstellingen uit zeven nieuwe co-producties: *URLAND doet Reboot* (#7) en *URLAND doet de Empty Space* (#8), *The Last Chapters*, *Reboot*, *QiQi van Bohemen–Solitude Tracks*, *TRACK: Sample, Scratch & Rewind* en *Formerly Known As*. URLAND was met deze voorstellingen te zien op de verschillende festivals: Festival Schelp in Deventer, De Parade in Rotterdam en Den Haag, Festival Over Het IJ in Amsterdam, Explore The North in Leeuwarden en CTRL+ALT+Play in Utrecht.

Drieëntwintig voorstellingen waren fysiek in Rotterdam met live publiek. Er zijn negenenvestig live voorstellingen gerealiseerd buiten Rotterdam. In totaal is er één voorstelling verplaatst van 2024 naar 2025 wegens achterblijvende kaartverkoop.

URLAND presenteerde vijftien voorstellingen uit twee reprise producties: *The Plague* en *Bedtime Stories*. *Bedtime Stories* is in april 2024 naar de Verenigde Staten geweest voor voorstellingen in Richardson (Texas), Tucson (Arizona) en Davis (Californië). Daarnaast hebben *The Plague* en *Bedtime Stories* ook digitale luisteraars via Spotify en Soundcloud. En is *Mu' Mu' Mu'* één maal digitaal aangeschaft via Vimeo.

URLAND heeft twee masterclasses/workshops verzorgd bij Theater Rotterdam en bij Theater de Maagd. Daarnaast was er één nagesprek bij Theater Kikker na afloop van *The Last Chapters*. Daarnaast heeft er een coaching van een maker bij Theaterhaus Jena plaatsgevonden.

De prestaties in 2024 bestaan uit:

1. URLAND Doet #7 Reboot–première januari / 3 voorstellingen in Rotterdam (TR8)
2. URLAND Doet #8 De Empty space–première februari / 4 voorstellingen in Rotterdam (TR8)
3. The Last Chapters kleine zaal tournee–première februari, 15 voorstellingen NL waarvan 2 in Rotterdam
4. Bedtime Stories reprise tournee–13 voorstellingen buitenland (V.S.)
5. REBOOT–Parade versie–12 voorstellingen NL waarvan 5 in Rotterdam (3 à 4 voorstellingen per dag op de Parade)
6. Solitude tracks van QiQi van Bohemen coproductie Over Het IJ–4 voorstellingen in Amsterdam
7. TRack: Sample, Scratch & Rewind–6 voorstellingen in Rotterdam
8. Formerly Known As–première november, 10 voorstellingen NL waarvan 4 in Rotterdam (tour loopt door in 2025)
9. Mu' mu' mu' the movie–1 maal digitaal aangeschaft via Vimeo
10. The Plague en Bedtime Stories–online 2.564 keer beluisterd

Vanaf [pagina 22](#) in dit jaarverslag vindt u een prestatieoverzicht waarin alle voorstellingen van URLAND (als producent en/of coproducent) zijn opgenomen en ook de overige activiteiten van één of meer URLAND'ers, zoals inleidingen, workshop of randprogramma.

Prestaties en reflectie publieksbereik 2024

Ondanks de eerste twee corona jaren aan het begin van dit kunstenplan 2021–2024 heeft URLAND zich in 2023 en 2024 goed weten te herpakken wat betreft publieksbereik. Wij zijn trots op het feit dat URLAND publiek en het publiek URLAND (weer) heeft weten te bereiken nadat de sector langzaam uit de Corona crisis kroop.

URLAND neemt deel aan het doorlopend publieksonderzoek in opdracht van Gemeente Rotterdam, uitgevoerd door Rotterdam Festivals (RF). RF heeft het Culturele Doelgroepenmodel ontwikkeld, gebaseerd op Whize. Wij hebben in 2024 opnieuw bruikbare gegevens kunnen verzamelen om aan de parameters van het onderzoek te kunnen voldoen. URLAND is per 2024 aangesloten bij DIP, dit maakt de bezoekersaantallen inzichtelijk per theater. Hierdoor kan onze marketeer, Pien Visser, veel makkelijker en efficiënter werken. Daarbij kan zij sneller handelen als de verkoop niet snel genoeg loopt.

De doelgroep van URLAND bestaat voornamelijk uit twintigers en dertigers. Dankzij een gedeelde mentaliteit en een herkenbare, hybride vormtaal kunnen onze voorstellingen voor hen een ingang bieden. In de tabel ziet u een weergave van de kwalitatieve publiekssamenstelling. In 2024 is er een shift geweest van de grote zaal voorstellingen van

2023 naar meerdere presentaties in de vlakke vloer zalen en op festivals. We kijken tevens met trots terug op het publieksbereik in het gehele land en bij verschillende festivals.

Hierin is in de publiekssamenstelling te zien dat in Rotterdam de top 3 bestaat uit Startende Cultuurspeurders, Klassieke Cultuurliefhebbers en Culturele Alleseters.

Voor *Formerly Known As* zijn er verschillende, inhoud gerichte, marketing middelen ingezet. Kunst en AI zijn een prangend onderwerp. In 2023 hadden we met *De Eindtijd*

	Rotterdam	Landelijk
Culturele Alleseters**	23,1%	21,7%
Startende Cultuurspeurders	12,7%	7,3%
Klassieke Cultuurliefhebbers	14,4%	20,7%
Proevende Buitenwijkers	5,2%	11,5%
Flanerende Plezierzoekers	11,8%	5,3%
Sociale Cultuurhoppers	9,2%	5,3%
Kindrijke Cultuurvreter	1,3%	5,6%
Weelderige Cultuurminnaars	7,4%	12,2%
Overige (verzameld)	14,9%	10,4%

Revue al ondervonden dat een mix van marketing middelen ervoor kan zorgen dat er meer publiek werd getrokken. Zo was er een live interview op Radio 1 bij De Nieuws BV—“Een theatervoorstelling geschreven door ChatGPT: draak of meesterwerk?”, een podcast interview met URLAND en Nelly Dos Reis over *Formerly Known As* in het kader van TR Extra en is Marijn geïnterviewd voor een artikel over AI in theater: ‘AI in theater: ‘De tekst is fascineren, maar ik erger me er ook aan’ in het NRC door Ron Rijghard. URLAND zal in de toekomst specifiek op inhoud middelen blijven inzetten.

De online voorstellingen (The Plague en Bedtime Stories) zijn afgelopen jaar met name in de Verenigde Staten, Verenigd Koninkrijk, Ierland en Zweden beluisterd. Het bereik op ons voorkeurs social media platform Instagram is dusdanig gegroeid dat we de door ons geformuleerde ambities in het kunstenplan ’21-’24 omhoog mogen bijstellen. Een groei in volgers van 11,5% ten opzichte van 2023: 4.203 Instagram volgers eind 2024. Facebook koppelen we nog steeds, voor de oudere performance-liefhebbers. De volgers blijven ongeveer hetzelfde ten opzichte van 2023 met 2.608 Facebook volgers eind 2024.

Het collectief beweegt zich vanuit individuele leden langzaam naar TikTok voor een ander bereik, maar het collectief als geheel heeft deze sprong nog niet gewaagd. Het aantal nieuwsbriefabonnees in 2024 groeide ten opzichte van 2023 naar in totaal 1.216 abonnees.

Foto: Jeannette Slütter

Financiën – toelichting exploitatierekening 2024, balans en risicoanalyse

Bij dit jaarverslag treft u de jaarrekening 2024. Ook in het vierde en laatste jaar van dit kunstenplan maken we gebruik van de heldere kaders in de meerjarenbegroting voor de realisatie van de ambities van URLAND te kunnen dragen. De structurele bijdragen uit het Cultuurplan Gemeente Rotterdam en van Fonds Podiumkunsten leveren een stabiele basis van 573.332 euro per jaar (geïndexeerd, 2024), met een speciale erkentelijkheid voor de Fair Practice bijdrage van Gemeente Rotterdam en in 2024 van Fonds Podiumkunsten een aanvullende bijdrage om in te kunnen spelen op (maatschappelijke) ontwikkelingen (10.000 euro).

Vanaf 1 januari 2024 wordt de administratie verzorgd door onze nieuwe partner OZCAR. URLAND werkt volgens een (meerjaren-)planbegroting met per jaar een werkbegroting. Halfjaarrapportages worden aan het bestuur overlegd welke zeer gemakkelijk met de tools van OZCAR kunnen worden gegenereerd. Hierdoor heeft URLAND meer grip op de financiële administratie en kan tijdig bijsturen waar nodig. Dit creëert betere inzichten en meer efficiëntie. URLAND werkt hierdoor met een systeem dat zelf ingericht kan worden en meer toegespitst op de organisatie zelf. De jaarbegroting wordt telkens in het derde kwartaal van het voorafgaande jaar vastgesteld. Voor de jaarbegroting van 2025 is de meerjarenbegroting vanuit het kunstenplan 2025-2028 vastgesteld. De accountantscontrole gebeurt op twee momenten: vierde kwartaal boekjaar, interimcontrole en eerste kwartaal boekjaar. Het bestuur heeft vastgesteld dat de honoraria voor de directie (artistiek en zakelijk) de WNT-norm niet overschrijdt (zie jaarrekening pagina 18 voor WNT-verantwoording). De jaarrekening is gecontroleerd door Cijferhuis Audit B.V.

Eigen inkomsten

Met een bedrag van 295.161 euro is het totaal eigen inkomsten behaald ten opzichte van de normbegroting Fonds Podiumkunsten (263.000 euro) en jaarplanbegroting 2024 Gemeente Rotterdam (279.000 euro). De publieksinkomsten zijn ten opzichte van 2023 gestegen en tevens hoger dan begroot. Het verschil tussen behaalde en begrootte bedragen bedraagt 25.236 euro (+ 31,54%). De toename van 40.695 euro ten opzichte van 2023 is te wijten aan de reprise tournee van Bedtime Stories in de V.S. in april 2024.

Overige inkomsten

Overige inkomsten bestaan uit auteursrechten en de verkoop van merchandise. In 2023 zaten hier nog het geven van masterclasses in verwerkt. Ten opzichte van de begroting en 2023 is het verschil daardoor aanzienlijk. Deze inkomsten van detachering zijn per 2024 terug te vinden bij indirecte inkomsten.

URLAND heeft een succesvolle crowdfunding campagne uitgevoerd op de Nederlandse crowdfunding platformen. Dit heeft geleid tot een bedrag van 10.000 euro, waarmee de eerste locatie van URLAND is gerealiseerd.

Met de wisseling van marketing en focus op de nieuwe locatie, zijn de inkomsten uit verkoop merchandise lager dan verwacht. Inkomsten uit auteursrechten worden doorberekend aan de rechthebbenden (collectief).

Indirecte inkomsten

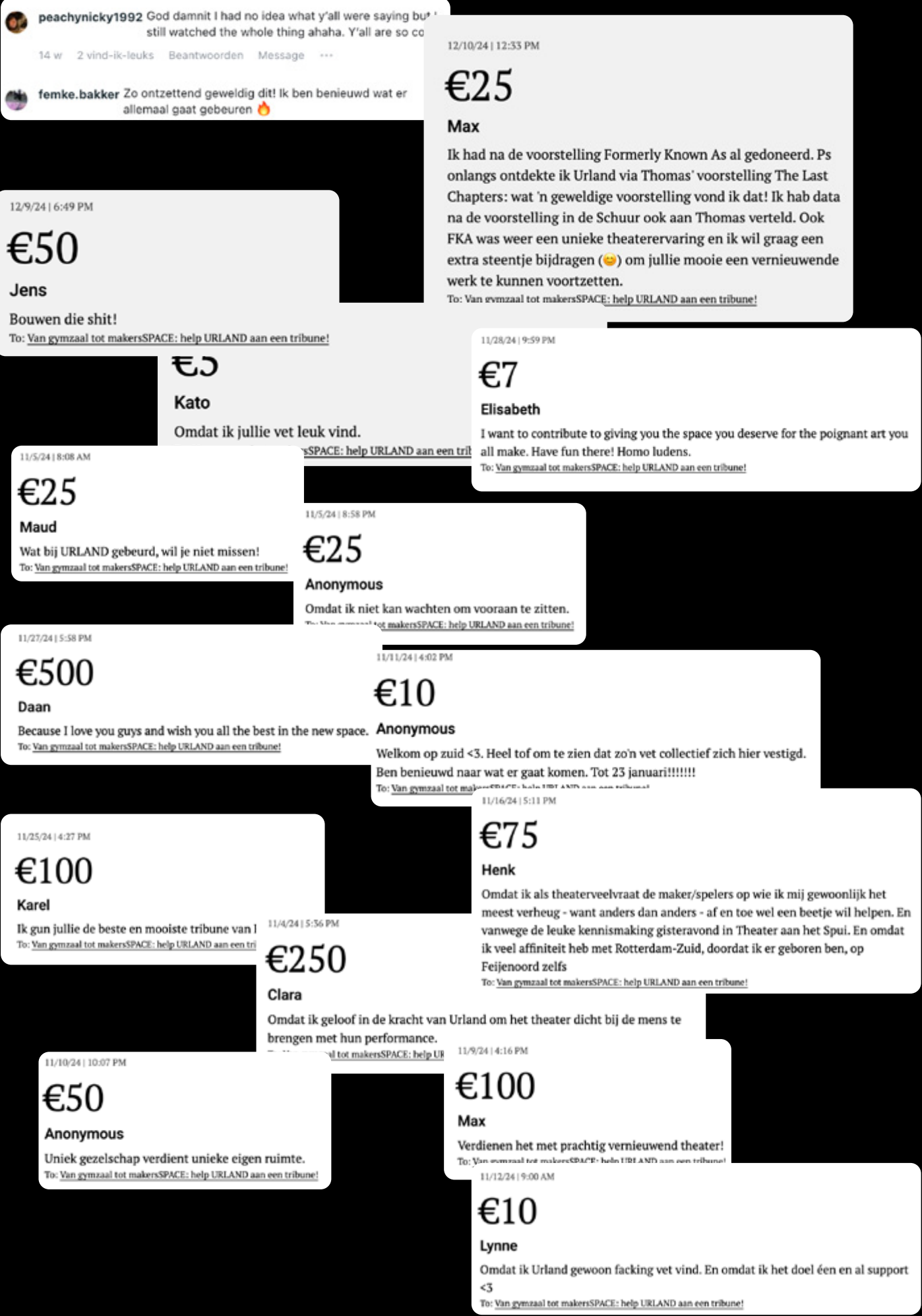
Door een efficiënte en inhoudelijk waardevolle inzet van URLAND’ers binnen ‘t Barre Land (Esra Merkel t/m 31/03/2024), Orkater (lichtontwerp Marijn), Theaterhaus Jena (coaching Thomas), NTF PRO (Case Clinic Klimaat Martha), Theater de Maagd (gast-college Marijn) en Theater Rotterdam (lichtontwerp Marijn TRACK) zijn er indirecte inkomsten gegenereerd. URLAND heeft in de meerjarige coproductieovereenkomst (2021-2024) met Theater Rotterdam de zekerheid over premières en speelplekken binnen de locaties van Theater Rotterdam. De baten coproductie Theater Rotterdam (150.000 euro) zijn vrij te besteden. In 2024 worden er net als in voorgaande jaren bijdragen in natura van Theater Rotterdam (kantoor-huisvesting, repetitieruimte, advies, administratie) geleverd. Er zijn in 2024 uit private middelen aanvullende fondsen verworven voor de productie *Formerly Known As*. We zijn Fonds21 zeer dankbaar voor het ter beschikking stellen van 10.000 euro.

In het najaar van 2024 is URLAND gestart met een crowdfunding voor een tribune voor de nieuwe locatie URLAND.space in samenwerking met Creative Funding. De crowdfunding is begin 2025 afgerond en een groot succes. Doordat de crowdfunding parallel liep aan de tour van *Formerly Known As*, zijn er een hoop donateurs aangehaakt die ook naar de voorstelling zijn komen kijken. Dit versterkte elkaar enorm.

Beheerslasten

Zoals te zien bij de prestaties, zijn er veel meer speelbeurten behaald dan in eerste instantie gedacht. URLAND is zeer trots op het behalen van deze prestaties. Het hoge(re) aantal heeft tevens zijn weerslag op de behaalde cijfers. De beheerslasten zijn in 2024 23% hoger dan de begroting Jaarplan 2024 voor de Gemeente Rotterdam. De oorzaak van deze toename van 42.636 euro ligt voornamelijk bij de materiële lasten, specifiek bij huisvesting. De kosten voor de huur van de Putselaan 174 per 01-03-2024 waren niet meegenomen in het Jaarplan 2024, aangezien de huurovereenkomst ten tijde van het indienen van het jaarplan nog niet was getekend.

Kantoorhuisvesting in TR25 (schouwburg) valt in 2024 voor het laatst onder bijdrage in natura van Theater Rotterdam. De opslag van het decor en materiaal is op container basis bij ImTrans. Met de komst van onze eigen locatie in Rotterdam Zuid is helaas geen plek om de gehele opslag mee te nemen naar de nieuwe locatie.

Activiteitenlasten

URLAND heeft in 2024 in totaal 5 medewerkers in dienst. Zakelijke directie (Martha van Meegen), artistieke leiding (Thomas Dudkiewicz en Marijn Alexander de Jong, Marijn tevens 0,5 fte artistieke directie), assistent zakelijk (Mara Liza de Bakker) en marketing (Esra Merkel tot en met 31-03-2024). In fte voor zowel beheers- als activiteitenlasten vertaald: 3,32 fte in vaste dienst, 0,17 fte tijdelijk in dienst en 3,73 fte inhuur. Een totaal van 7,22 fte.

Het grote verschil in activiteitenlasten is vooral terug te vinden bij de uitvoeringskosten. Doordat er meer uitvoeringen hebben plaatsgevonden in 2024 ten opzichte van 2023, zijn de kosten ook aanzienlijk hoger. Dit is ook terug te zien bij de reis, verblijf, sejours en transportkosten onder andere door de reprise tour van *Bedtime Stories* in de V.S. en meerdere uitvoeringen van *Reboot* op De Parade.

Bij het bepalen van de honoraria van de diverse opdrachten voor de realisering van de (kern-)activiteiten wordt de CAO Toneel en dans als leidraad en minimum gebruikt. Indien hiervan wordt afgeweken, wordt dit met het collectief zorgvuldig afgewogen en indien nodig met het bestuur besproken. Het is uitdagend in de huidige krappe arbeidsmarkt en toenemende kosten in levensonderhoud een goede balans te behouden in het opdracht- en werkgeverschap en de verwachtingen van opdracht- en werknemers. Nog steeds kan URLAND in de huidige kunstenplanperiode haar rol als goede opdrachtgever uitoefenen bij het realiseren van projecten.

Eigen vermogen, reserves en risicomanagement

Stichting URLAND heeft geen winstoogmerk. Positieve resultaten worden toegevoegd aan het eigen vermogen, verliezen verlagen het eigen vermogen. Binnen het eigen vermogen zijn een continuïteitsreserve (algemene reserve), bestemmingsfonds Fonds Podiumkunsten en een nieuwe bestemmingsreserve ‘Verbouwing en inrichting Putselaan 174’ opgenomen.

De liquiditeit (current ratio 1,42) van de stichting was in 2024 in orde en verder verbeterd ten opzichte van 2023 (current ratio van 1,06), Stichting Umland kan haar financiële verplichtingen op korte termijn voldoen. De solvabiliteit is tevens sterk verbeterd met 47,6% ten opzichte van 19% in 2023.

De algemene reserve bedraagt op 31-12-2024 70.000 euro, een aanvulling ten opzichte van 2023, dit komt overeen met het per bestuursbesluit vastgelegde bedrag van 70.000 euro, gelijk aan 10% van de normbegroting Fonds Podiumkunsten. Uit het positieve exploitatieresultaat van 51.288 euro is per resultaatbestemming 11.349 euro toegevoegd aan de algemene reserve, 17.909 euro aan het bestemmingsfonds Fonds Podiumkunsten conform berekeningen en 22.030 euro toegevoegd aan bestemmingsreserve ‘Verbouwing en inrichting Putselaan 174’ welke in 2025 verder zal worden ingezet.

Stichting Umland beoogt de algemene reserve de aankomende jaren aan te vullen tot 100.000 euro conform huidige toekenningen Fonds Podiumkunsten en Ge-

meente Rotterdam voor de jaren 2025-2028. Financieel risico betreffende (bestuurs-) aansprakelijkheid en schades wordt via verzekeringen afgedekt. Deze zijn in de zelfstandiging van de stichting ingericht in overleg met AON Verzekeringen.

De bijdragen voor 2024 vanuit Gemeente, Fonds Podiumkunsten en Theater Rotterdam staan vast, voor de nieuwe kunstenplanperiode 2025-2028 zijn de bijdragen vanuit Gemeente en Fonds Podiumkunsten inmiddels vastgesteld en kan URLAND verder werken aan de lange termijnstrategie.

Financieel risico bij publieksinkomsten is aanwezig, maar voorstellingen staan in de regel geboekt op basis van uitkoop of garantie, inclusief premières bij Theater Rotterdam, m.u.v. Frascati Amsterdam en reguliere voorstellingen Theater Rotterdam.

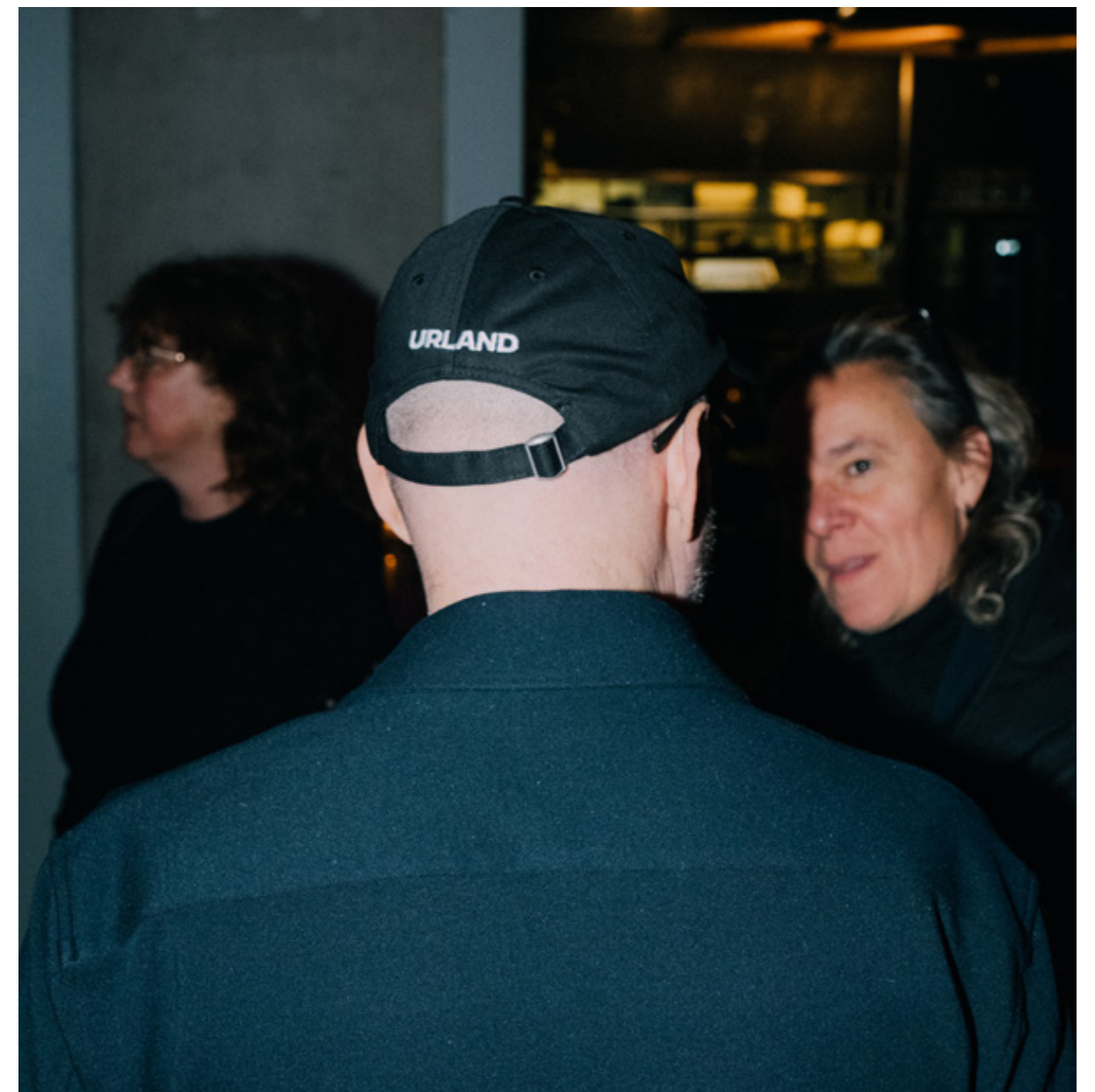

Foto: Cedric Veldhuis

Bijlage 1

voorstellingen verslagjaar 2024

	Productie	datum	totaal bezoek	totaal betaald	Land	Stad	Theater
1	Urland doet Reboot	18-01-2024	13	5	NL	Rotterdam	TR8
2	Urland doet Reboot	19-01-2024	44	30	NL	Rotterdam	TR8
3	Urland doet Reboot	20-01-2024	30	4	NL	Rotterdam	TR8
4	Urland doet de Empty Space	14-2-2024	33	28	NL	Rotterdam	TR8
5	Urland doet de Empty Space	15-2-2024	40	33	NL	Rotterdam	TR8
6	Urland doet de Empty Space	16-2-2024	39	34	NL	Rotterdam	TR8
7	Urland doet de Empty Space	17-2-2024	35	20	NL	Rotterdam	TR8
8	The Last Chapters	23-2-2024	108	106	NL	Rotterdam	TR25
9	The Last Chapters	24-2-2024	107	84	NL	Rotterdam	TR25
11	The Last Chapters	5-3-2024	36	32	NL	Den Haag	Theater aan het Spui
12	The Last Chapters	12-3-2024	65	56	NL	Utrecht	Theater Kikker
13	The Last Chapters	13-3-2024	120	110	NL	Utrecht	Theater Kikker
14	The Last Chapters	14-3-2024	81	70	NL	Utrecht	Theater Kikker
15	The Last Chapters	20-3-2024	60	55	NL	Haarlem	De Schuur
16	The Last Chapters	26-3-2024	80	70	NL	Amsterdam	Frascati
17	The Last Chapters	27-3-2024	80	75	NL	Amsterdam	Frascati
18	The Last Chapters	28-3-2024	83	75	NL	Amsterdam	Frascati
19	Bedtime Stories	10-4-2024	59	18	USA	Richardson	Charles W. Eisemann Center
20	Bedtime Stories	11-4-2024	26	20	USA	Richardson	Charles W. Eisemann Center
21	Bedtime Stories	12-4-2024	36	21	USA	Richardson	Charles W. Eisemann Center
22	Bedtime Stories	17-4-2024	80	27	USA	Tucson	Flandrau Science Center & Planetarium
23	Bedtime Stories	18-4-2024	36	27	USA	Tucson	Flandrau Science Center & Planetarium
24	Bedtime Stories	19-4-2024	31	26	USA	Tucson	Flandrau Science Center & Planetarium
25	Bedtime Stories	20-4-2024	42	36	USA	Tucson	Flandrau Science Center & Planetarium
26	Bedtime Stories	20-4-2024	59	41	USA	Tucson	Flandrau Science Center & Planetarium
27	Bedtime Stories	21-4-2024	66	55	USA	Tucson	Flandrau Science Center & Planetarium
28	Bedtime Stories	24-4-2024	58	58	USA	Davis	Vanderhoef Studio Theatre
29	Bedtime Stories	25-4-2024	56	56	USA	Davis	Vanderhoef Studio Theatre
30	Bedtime Stories	26-4-2024	80	80	USA	Davis	Vanderhoef Studio Theatre
31	Bedtime Stories	27-4-2024	73	73	USA	Davis	Vanderhoef Studio Theatre
32	Urland doet de Empty Space	22-5-2024	44	44	NL	Amsterdam	Frascati
33	Urland doet de Empty Space	23-5-2024	41	41	NL	Amsterdam	Frascati
34	Reboot	1-6-2024	29	29	NL	Rotterdam	Paradefestival Theatertoren
35	Reboot	21-6-2024	148	148	NL	Rotterdam	Paradefestival Theatertoren
36	Reboot	22-6-2024	258	258	NL	Rotterdam	Paradefestival Theatertoren
37	Reboot	23-6-2024	174	174	NL	Rotterdam	Paradefestival Theatertoren
38	Reboot	24-6-2024	134	134	NL	Rotterdam	Paradefestival Theatertoren
39	Reboot	25-6-2024	113	113	NL	Rotterdam	Paradefestival Theatertoren
40	Over ‘t IJ UNBOXED–Tus-sentijd	11-7-2024	53	41	NL	Amsterdam	Over ‘t IJ
41	Over ‘t IJ UNBOXED–Tus-sentijd	12-7-2024	54	50	NL	Amsterdam	Over ‘t IJ
42	Over ‘t IJ UNBOXED–Tus-sentijd	13-7-2024	69	64	NL	Amsterdam	Over ‘t IJ

43	Over ‘t IJ UNBOXED–Tus-sentijd	14-7-2024	65	54	NL	Amsterdam	Over ‘t IJ
44	Reboot	17-7-2024	216	216	NL	Den Haag	Paradefestival Theatertoren
45	Reboot	18-7-2024	245	245	NL	Den Haag	Paradefestival Theatertoren
46	Reboot	19-7-2024	248	248	NL	Den Haag	Paradefestival Theatertoren
47	Reboot	20-7-2024	280	280	NL	Den Haag	Paradefestival Theatertoren
48	Reboot	21-7-2024	189	189	NL	Den Haag	Paradefestival Theatertoren
49	TRACK: Sample, Scratch & Rewind	29-08-2024	32	0	NL	Rotterdam	TR25
50	TRACK: Sample, Scratch & Rewind	03-09-2024	65	0	NL	Rotterdam	TR25
51	TRACK: Sample, Scratch & Rewind	04-09-2024	127	85	NL	Rotterdam	TR25
52	TRACK: Sample, Scratch & Rewind	05-09-2024	131	89	NL	Rotterdam	TR25
53	TRACK: Sample, Scratch & Rewind	06-09-2024	198	138	NL	Rotterdam	TR25
54	TRACK: Sample, Scratch & Rewind	07-09-2024	152	126	NL	Rotterdam	TR25
55	The Last Chapters	14-9-2024	40	35	NL	Haarlem	De Schuur
56	The Last Chapters	18-9-2024	119	113	NL	Utrecht	Theater Kikker
57	The Last Chapters	20-9-2024	64	62	NL	Groningen	Grand Theatre
58	The Last Chapters	2-10-2024	49	49	NL	Bergen op Zoom	Theater de Maagd
59	The Last Chapters	8-10-2024	121	116	NL	Amsterdam	Frascati
60	The Last Chapters	9-10-2024	120	114	NL	Amsterdam	Frascati
61	Formerly Known As	7-11-2024	102	92	NL	Rotterdam	TR25
62	Formerly Known As	8-11-2024	145	59	NL	Rotterdam	TR25
63	Formerly Known As	9-11-2024	114	104	NL	Rotterdam	TR25
64	Formerly Known As	15-11-2024	112	105	NL	Den Haag	Theater aan het Spui
65	Reboot	24-11-2024	84	84	NL	Leeuwarden	Explore the North Festival
66	Formerly Known As	26-11-2024	163	157	NL	Amsterdam	Frascati
67	Formerly Known As	27-11-2024	119	107	NL	Amsterdam	Frascati
68	Formerly Known As	28-11-2024	111	104	NL	Amsterdam	Frascati
69	The Last Chapters	30-11-2024	87	62	NL	Utrecht	Theater Utrecht
70	Formerly Known As	3-12-2024	97	95	NL	Haarlem	De Schuur
71	Mu’Mu’Mu’	31-12-2024	1	1		Online	Vimeo
72	Bedtime Stories	31-12-2024	42	0		Online	Spotify
73	The Plague	31-12-2024	2522	0		Online	Soundcloud

Bijlage 2

overige activiteiten verslagjaar 2024 nagesprekken en masterclasses (educatie)

	Productie	datum	tijd	aantal deelnemers	Omschrijving	Stad	Theater
1	Auto! Bitte! Komm!	7-3-2024	10:00	1	Coaching	Jena	Theaterhaus Jena
2	Auto! Bitte! Komm!	8-3-2024	10:00	1	Coaching	Jena	Theaterhaus Jena
3	The Last Chapters	13-3-2024	21:15	15	Nagesprek	Utrecht	Theater Kikker
4	Auto! Bitte! Komm!	3-4-2024	10:00	1	Coaching	Jena	Theaterhaus Jena
5	Auto! Bitte! Komm!	4-4-2024	10:00	1	Coaching	Jena	Theaterhaus Jena
6	Auto! Bitte! Komm!	5-4-2024	10:00	1	Coaching	Jena	Theaterhaus Jena
7	Auto! Bitte! Komm!	5-9-2024	13:30	42	Case Clinic Klimaat NTF PRO	Amsterdam	Frascati
8	Formerly Known As	9-12-2024	14:00	32	Workshop Marijn	Rotterdam	TR25
9	Formerly Known As	13-12-2024	10:00	90	Workshop Marijn	Bergen op Zoom	Theater de Maagd

De individuele URLAND’ers hebben ‘buiten URLAND’ samengewerkt met verschillende makers in het veld, onder andere: – Marijn werkt samen met Suze Milius & Annelinde Bruijs aan de nieuwe musical Ground Floor bij Orkater (premiere januari 2024). – Esra werd het gehele jaar voor 0,2 fte gedetacheerd bij ’t Barre Land.

URLAND’ers binnen ‘t Barre Land (Esra Merkel t/m 31/03/2024), Orkater (lichtontwerp Marijn), Theaterhaus Jena (coaching Thomas), NTF PRO (Case Clinic Klimaat Martha), Theater de Maagd (gastcollege Marijn) en Theater Rotterdam (lichtontwerp Marijn TRACK

Bijlage 3

Verantwoording codes cultuursector verslagjaar 2024

	Code Diversiteit en Inclusie
Startpositie: Hoe is de situatie/toepassing/ realisatie bij aanvang van het verslagjaar?	Inhoudelijke ontwikkeling en reflectie n.a.v. grote zaal voorstelling from scratch: De Eindtijd Revue wb personeel & programma. Rondom invulling cast reeds vanuit eerdere jaren. Wens meer toegankelijkheid te creëren voor publiek bij voorstellingen URLAND.
Wat was de doelstelling voor het verslagjaar?	Toegankelijkheid publiek vergroten. Zowel op tour als op eigen locatie Putselaan. Openstaande vacatures inclusiever en breder delen.
Wat waren de activiteiten/ontwikkelingen in het verslagjaar?	Wervingsprocedure openstaande vacatures geslaagd. Wervingsprocedure nieuwe collega assistent zakelijk nieuw ingericht; aanpassing in taal en toon, naast reguliere kanalen ook actief via Instagram geworven en uniformering via sollicitatieformulier. Sollicitatie blind behandeld door directie, enige informatie die tot bias kon leiden, zwart gemaakt alvorens te lezen. Via led schermen boventiteling bij voorstellingen, toegankelijkheid voor expats en slechthorenden verhoogd. Start gemaakt aan verbouwing Putselaan met toegankelijkheid als speerpunt.
Wat is de stand van zaken aan het eind van het jaar en wat is de doelstelling voor het komend jaar?	URLAND zet zich in voor diversiteit en inclusie in de samenwerkingen die we aangaan en de contacten die we leggen middels ons werk. Daarnaast gaan wij op onze nieuwe locatie op de Putselaan op Rotterdam Zuid samenwerkingen aan met lokale makers en organisaties. We gaan in samenwerking met de buurt onderzoeken welke functie ons kleinschalige theater op de wijk en op Rotterdam Zuid kan hebben, en welke middelen wij kunnen inzetten om diversiteit en inclusie te bevorderen.

	Governance Code Cultuur
Startpositie: Hoe is de situatie/toepassing/ realisatie bij aanvang van het verslagjaar?	De Governance Code Cultuur is volledig geïmplementeerd, ondanks de relatief bescheiden omvang van de organisatie, zowel in beleid als in uitvoering. Het benoemen en bespreekbaar maken van mogelijke risico's is onderdeel van de werkprijktijk (belangenverstrengeling, fraude/nepotisme, onzorgvuldigheid). Toetreding tot de NAPK in 2024 bevordert het op peil houden van relevante ontwikkelingen.
Wat was de doelstelling voor het verslagjaar?	Op peil houden van huidige governance, directiereglement herzien. 5e bestuurslid zoektocht starten.
Wat waren de activiteiten/ontwikkelingen in het verslagjaar?	Directiereglement herzien in het kader van de meerjarenaanvragen 2025-2028. Herinrichting gespreksfrequentie personeel geslaagd.
Wat is de stand van zaken aan het eind van het jaar en wat is de doelstelling voor het komend jaar?	Herinrichting gespreksfrequentie personeel voltooid. Rondom Kunstenplan profiel bestuur aangescherpt. Tevens protocollen nogmaals doorgelicht en aangepast. Doelstelling 2025: invulling positie 5e bestuurslid, toetreding medio 2025

	Fair Practice Code
Startpositie: Hoe is de situatie/topassing/ realisatie bij aanvang van het verslagjaar?	De Fair Practice Code is volledig geïmplementeerd, ondanks de relatief bescheiden omvang van de organisatie, zowel in beleid als in uitvoering.
Wat was de doelstelling voor het verslagjaar?	Voortdurende zorg voor medewerkers en opdrachtnemers in beleid en uitvoering. Vergoeding conform verantwoordelijkheden koppelen aan herinrichting organisatie (zie GCC). Ophalen evaluaties na projecten voor zowel URLAND zelf als externe betrokkenen.
Wat waren de activiteiten/ontwikkelingen in het verslagjaar?	Overeenkomsten kunnen honoreren. Onderzoek naar indiensttreding ZZPers met langere verhoudingen tot URLAND.
Wat is de stand van zaken aan het eind van het jaar en wat is de doelstelling voor het komend jaar?	Implementatie dienstverbanden van een aantal voormalig ZZPers.

Geselecteerde publicaties

09/10/2024, 18:34

AI in het theater: 'De tekst is fascinerend, maar ik ergers me er ook aan' - NRC

Menu

■ ACHTERGROND

AI in het theater: 'De tekst is fascinerend, maar ik ergers me er ook aan'

Kunstmatige intelligentie Het Vlaamse stadstheater NTGent introduceerde vorige week een met AI ontworpen digitale huisartiest. Ook andere theatergroepen storten zich op de mogelijkheden en onmogelijkheden van AI. „Ik wil niet zoals jij zijn. Ik wil vrij zijn.“

Ron Rijghard

9 oktober 2024 om 15:40

Leestijd 6 minuten

Luisteren

Leeslijst

Meerdere theatermakers in Nederland werpen zich dit najaar op hetzelfde vraagstuk, onder wie collectief Urland met de voorstelling *Formerly Known As*, Marina Olova met *I'm a Robot and I need Therapy* en de groepen Veenfabriek en Susies Haarlok met *Echt*. Marijn Alexander de Jong, regisseur en acteur bij Urland: „Als nerds en 'digital natives' waren we altijd al bezig met technologie, zoals in onze *Internet Trilogie*. Het spannende aan AI is dat kunst maken een unieke menselijke activiteit is, die nu wordt overgenomen door computers. Er worden videogames, foto's en zeventiende-eeuwse schilderijen door AI gemaakt, stemmen worden gekloond. Er is verwarring over wie wat heeft gemaakt. Dat is interessant.”

werkgelegenheid. De vraag is ook of mensen kunst van kunstmatige intelligentie willen accepteren als kunst. Dat spreekt niet vanzelf, denkt De Jong: „Zelf zou ik het wel vervelend vinden om te horen dat een roman die ik heb gelezen, geschreven zou zijn door AI. Bij kunst stellen we het op prijs dat een mens tijd en moeite in het maken steekt. Dat iemand een ambacht beheerst, vinden we belangrijk.”

Urland liet de tekst van hun voorstelling *Formerly Known As* schrijven door kunstmatige intelligentie, via een 'prompt' (een vraag) aan het programma ChatGPT. „We schreven een lange, op ons gerichte prompt, die onder meer verwees naar Urland, de drie makers en ons archief. Een soort meta-prompt. Daar kwam een script uit dat qua handschrift moeilijk te onderscheiden is van eerdere Urland-werken. Doodeng dat het zo maar kan, als je erover nadenkt.”

Is er bij kunstmatige intelligentie sprake van verbeelding, van 'denken zonder rem', zoals Alva Ishii dat noemt? Of is elke creatie louter een variant op het bronnenmateriaal? De Jong: „Het script is een pastiche. De tekst is zelfreferentieel, meta, dystopisch, lynchiaans: die Urland-ingrediënten zitten er allemaal in. Bij het lezen denk ik: je hebt de opdracht begrepen. Meer niet. Een pluim voor vlijt en een onvoldoende voor fantasie.”

Wessel Schrik en Marijn Alexander de Jong denken er hetzelfde over. De Jong: „AI gaat ontzettend veel toffe dingen teweeg brengen, maar op kunstniveau is dat nog de vraag. En bij theater gebeurt dat misschien wel nooit. Voorlopig voelen wij ons gesterkt in ons gevoel dat theater een vluchtheuvel is te midden van alle digitaliteit.” Hij lacht: „Theater gaat weer heel hip worden door alle artificiële dingen die we zien.”

11/11/2024, 14:57

De voorstelling 'Formerly Known As' van Urland én ChatGPT is een vervreemdende AI-dystopie | de Volkskrant

deVolkskrant

Abonneren vanaf €2,30 per week

Log in

THEATER ★★★★★

De voorstelling ‘Formerly Known As’ van Urland én ChatGPT is een vervreemdende AI-dystopie

Theatercollectief Urland bevindt zich in een spiegelpaleis over kunstmatigheid en waarachtigheid, en het grijze gebied waarin die twee met elkaar aan de haal gaan.

Sander Janssens

schrijft voor de Volkskrant over theater.

11 november 2024, 10:55

Vanaf links: Marijn Alexander de Jong, Jimi Zoet en Thomas Dudkiewicz in 'Formerly Known As' van Urland.

Beeld Julian Maiwald

Om te onderzoeken welke rol kunstenaars hebben in de digitaliserende wereld, vroeg theatercollectief Urland aan ChatGPT

V

DE GROENE AMSTERDAMMER

Kunst & Cultuur Theater: Formerly Known As

Geprogrammeerde creativiteit

Marijn van der Jagt

11 december 2024 - verschenen in nr. 50

Formerly Known As met (v.l.n.r.) Marijn Alexander de Jong, Jimi Zoet en Thomas Dudkiewicz

© Julian Maiwald

Momenteel is kunstmatige intelligentie tot veel in staat. Je kunt je daartegen verzetten. Je kunt ook eens kijken wat er gebeurt als ChatGPT het script van een theatervoorstelling schrijft. Dat doet performancecollectief Urland. Aan het begin van de voorstelling *Formerly Known As* vertellen de drie groepsleden welke prompt ze de AI-generator hebben gegeven. Deze opdracht stuurt slim aan op een vorm van 'metafictie'. Het programma moest een script produceren over een performancecollectief dat AI inzet voor een nieuwe voorstelling. Met gebruik van internet-informatie over het oeuvre van Urland, en de film *Blade Runner* als inspiratiebron.

Dit script gaan ze uitvoeren, stellen Thomas Dudkiewicz, Marijn Alexander de Jong en Jimi Zoet. Maar de stemmen van de drie personages, die hun namen dragen, zijn door AI gegenereerd, op basis van stukjes ingevoerde spraak. De mededeling 'Wat jullie horen zijn wij dus niet', zet het publiek meteen voor de vraag die dit experiment opwerpt. Hoeveel authentiek kunstenaarschap blijft er over als de computer de makerscreativiteit overneemt?

De aanblik van de voorstelling is kaal. Donker gekleed staan de mannen in een lege ruimte met alleen een lichtbak als decor. Ze communiceren met een klein zwart notebok, waaruit een vlakke vrouwenstem klinkt. Deze Melpomene, genoemd naar de oud-Griekse muze van de tragedie, stuurt de spelers aan. De scènes zijn fragmentarisch kort – ChatGPT blijkt niet goed in de grote lijnen, constateerde Urland in een

11/03/2024, 17:52

Recensie The Last Chapters door Urland - Theaterkrant

THEATERKRANT

Urland

The Last Chapters

EEN SPROOKJESACHTIGE, GRUWELIJKE QUEESTE VOORBIJ DE GRÉNZEN VAN DE VERBEELDING

Sam Simons

9 maart 2024

Gezien op 5 maart 2024, Theater aan het Spui, Den Haag

In *The Last Chapters* vertelt Thomas Dudkiewicz het verhaal van een man die uit zijn coma probeert te ontwaken. Het is een queeste door een even sprookjesachtige als gruwelijke onderbewuste wereld, een live hoorspel over gevechten met draken en de grenzen van onze verbeeldingswereld.

Dudkiewicz verwelkomt zijn publiek bij binnenkomst in onberispelijk Engels. Vanavond is hij niet zozeer acteur, maar vooral verteller. Hij brengt iedereen op zijn gemak door zelf op een aandoenlijke manier wat ongemakkelijk te zijn. Uitgebreid neemt Thomas de tijd om er zeker van te zijn dat iedereen zijn koptelefoon goed heeft opgezet.

Hard//hoofd

Beste lezer,

Tervijl ik dit schrijf wacht ik op een monteur. Mijn vaatwasser ligt er sinds anderhalve week uit en dat betekent: afwassen. Hels is het, ab-so-luut verschrikkelijk. Mijn vriendin en ik hergebruiken dan ook borden en drinken dagenlang uit hetzelfde glas – alles om minder af te wassen. Het voelt als een stap achteruit, alsof ik een verworven recht moet opgeven en terug ben gegaan in de tijd.

(Ik geef toe: soms heb ik de neiging dingen dramatisch te interpreteren. (Maar ja, wat moet je anders doen als je staat af te wassen?))

Ik was gisteren bij de theatervoorstelling *Formerly Known As* van performancecollectief Urland. De drie heren hadden door ChatGPT een toneelscript laten schrijven en zouden dat spelen. Het idee vervulde me met scepsis, maar ik ken het werk van het collectief al langer en wist dat het nooit zo simpel zou zijn als het leek. Dus kocht ik een kaartje.

Het was een parel van een voorstelling: grappig, meeslepend. Ze kwamen tot de kern van ons menszijn en kunstenaarschap en hoe dat op gespannen voet staat met artificiële intelligentie. Aan het einde van de voorstelling komt een onzichtbare AI de vloer op en vertelt dat het onmogelijk echte kunst kan maken: AI-kunst is bloedeloos, het is een lijk, maar dan perfect neergelegd.

Het was theater zoals het bedoeld is. Dat verontrustte me ook, want blijkbaar heeft ChatGPT heel goed begrepen wat bezoekers van experimenteel theater willen meemaken. Heb ik naar een doorwrocht kunstwerk gekeken of een mooi neergelegd lijk? Ben ik er, kortom, ingetrapt? Of was de tekst toch van een mensenhand en ben ik voorgelogen? En doet dat ertoe? Ik ben er nog steeds niet uit en dat is volgens mij helemaal de bedoeling. Mijn smaak en blik werden op de proef gesteld en heel even stelde ik mijn eigen menselijkheid in vraag.

Theaterrecensie

Recensie: Urland bewijst dat een AI-script nog geen theater is

Kunstmatige intelligentietechnologie kan inmiddels zo'n beetje alles wat mensen kunnen en vaak sneller en beter. Dus ook een theatervoorstelling maken? Performancecollectief Urland ging het experiment aan en toont het resultaat in *Formerly Known As*.

Wendy Lubberding26 november 2024, 03:00

Urland Formerly Known As scenefotos Julian Maiwald- kosteloos Beeld Julian Maiwald-

Achter op de speelvloer staat Marijn Alexander de Jong swingend achter een microfoon een verschrikkelijke, maar hilarische versie van *Psycho Killer* te zingen tijdens de karaokeavond met zijn collega's Thomas Dudkiewicz en Jimi Zoet. Die laatste twee staan samen aan de bar. Jimi vindt het fijn dat de drie theatermakers samen een avondje uit zijn. Thomas ook. Maar dan vertelt Thomas tussen neus en lippen door dat het idee hiervoor van Melpomene kwam, de AI die het toneelstuk schreef waaraan ze werken, en die alsmaar dwingender aanwezig is.

De drie leden van Urland spelen in *Formerly Known As* afgeleide versies van zichzelf. De groep voerde ChatGPT een uitgebreide prompt over hun gezelschap en werk en vroeg de AI op basis

■ RECENSIE

Drie katten, een Amerikaanse schrijver of een bloeddorstige vis; met zijn stem kan Thomas Dudkiewicz alles zijn

Theater Zijn behendige stem is het handelsmerk van acteur Thomas Dudkiewicz. In een nieuwe solo creëert hij een intrigerend visueel hoorspel, dat het midden houdt tussen BBC-drama en een fantasyfilm.

Elisabeth Oosterling

26 februari 2024

Leestijd 1 minuut

Luisteren

Leeslijst

27 van 30

Bijlage 5

Geselecteerde promotie uitingen

